Hukuk Bölümü 2012/34 E. , 2012/56 K.

- 2247 SAYILI YASA'NIN 17. MADDESINDE ÖNGÖRÜLEN KOŞULLARI TAŞIMAYAN BAŞVURUNUN, AYNI YASANIN 27. MADDESI UYARINCA REDDİ GEREKTIĞI HK.

- UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNİN KURULUŞ VE İŞLEYİŞİ HAKKINDA KANUN (2247) Madde 12
- UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNİN KURULUŞ VE İŞLEYİŞİ HAKKINDA KANUN (2247) Madde 10
- HUKUK USULÜ MUHAKEMELERİ KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA İLİŞKİN KANUN (5236) Madde 5
- HUKUK USULÜ MUHAKEMELERİ KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA İLİŞKİN KANUN (5236) Madde 4
- MADEN KANUNU (3213) Madde 12
- UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNİN KURULUŞ VE İŞLEYİŞİ HAKKINDA KANUN (2247) Madde 27
- UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNİN KURULUŞ VE İŞLEYİŞİ HAKKINDA KANUN (2247) Madde 17

"İçtihat Metni"

Davacı : E.Y. Turizm İnş. Teks. Mad. Gıda. Mad. San. Tic. Ltd. Şti.

Vekili : Av. A.B.

Davalı : Balıkesir İl Özel İdare Müdürlüğü

Vekilleri : Av. E.Ç. (K) - Av. H.E. - Av. A.Ç.

O L A Y :

1) Balıkesir İl Özel İdare Müdürlüğü tarafından, 11.6.2010 tarih, 5741 sayılı idari yaptırım kararı ile; 11.5.2010 tarihli inceleme tutanağına istinaden ve Valilik oluruyla; 3213 sayılı Kanun'un 12. maddesi ve 1 (a) grubu Madenler Uygulama Yönetmeliğinin 19. maddesi gereğince davacı şirkete 30.100,00-TL idari para cezası verilmiştir.

2) Davacı vekili, Balıkesir İl Özel İdare Müdürlüğü tarafından verilen 11.6.2010 tarih ve 5741 sayılı idari para cezasının iptali istemiyle 1.7.2010 tarihinde adli yargı yerinde itirazda bulunmuştur.

SUSURLUK SULH CEZA MAHKEMESİ: 17.5.2011 gün ve D. İş No: 2010/256 sayı ile; itiraz edenin dilekçe ve ekleri ile yaptırım kararı, yaptırım kararını uygulayan kurumun dosyaya ibraz ettiği belgeler ve tüm dosya kapsamının incelenmesi sonucunda itirazın yerinde olmadığı sonucuna varıldığı; itiraza konu idari yaptırım kararının yetkili Balıkesir İl Özel İdare Müdürlüğü tarafından Valilik oluru ile düzenlendiği; idari yaptırım kararında kabahat oluşturan çerçeve kanuni hükme dayanıldığı, 3213 SY'nın 12. maddesi ve 1 (a) grubu Madenler Uygulama Yönetmeliğinin 19. maddesinin kabahatin ve idari para cezasının dayanağı olarak gösterildiği, sadece yönetmelik hükümlerine dayanılmadığının anlaşıldığı; Kabahat konusu eylem, kabahatin işlendiği yer, kabahatin açık kimlik ve adres bilgilerinin idari yaptırım kararında belirtildiği, kabahati ispata yarar deliller olarak 11.5.2010 tarihli inceleme tutanağı ve krokinin kararda belirtildiği; ayrıca idari yaptırım kararına ilişkin itiraz merciinin, itiraz süresinin açık olarak gösterildiği, kararın usulüne uygun olarak tebliğ edildiğinin anlaşıldığı; bu halde itiraz dilekçesinde ileri sürülen usuli eksiklikleri taşımadığı, 5326 sayılı Yasa uyarınca usulüne uygun olarak düzenlendiğinin anlaşıldığı; ayrıca gelen cevabi yazı ve ekleri incelendiğinde; itiraz eden şirketin işlettiği ruhsatlı ocak sahası dışında kalan yerden kum-çakıl malzemesi aldığı ve 3213 sayılı Yasa'nın 12. maddesi ve 1 (a) grubu Madenler Uygulama Yönetmeliği'nin 19. maddesi uyarınca atılı kabahati işlediği, idari yaptırım kararının ilgili yasa ve yönetmelik uyarınca esasa uygun olarak düzenlendiğinin anlaşıldığı; ancak, 10.6.2010 tarih 5995 sayılı Yasa ile 3213 sayılı Yasanın 12/6 maddesinin değiştirildiği ve ruhsat alanı dışında üretim yapıldığının tespit edilmesi halinde ocakbaşı satış bedelinin 3 katı tutarında idari para cezası uygulanacağının hükme bağlandığı, kabahat tarihi itibariyle 5 katı olarak belirtilen idari para cezasının karar tarihi itibariyle yasa değişikliği ile 3 katına indirildiği, yönetmeliğin 19. maddesinde ise halen 5 katı olarak ceza verileceği yönünde düzenleme yeraldığı buna rağmen 5326 sayılı Yasanın 4. maddesi uyarınca kabahat karşılığı olan yaptırımların türü, süresi ve miktarının ancak kanunla belirlenebileceği bu nedenle öncelikli olarak kanun hükmünün uygulanması gerektiği, 5326 sayılı Yasanın 5. maddesi uyarınca 5237 sayılı Yasanın zaman bakımından uygulama hükümlerinin kabahatler hakkında da uygulanacağı ve 5237 sayılı Yasanın 37. maddesi uyarınca değişen Yasa kapsamında lehe aleyhe değerlendirilmesinin yapılması gerektiği, kabahat tarihi itibariyle usul ve Yasaya uygun olarak düzenlenen idari para cezasının 30.100,00-TL olmasına karşın 5995 sayılı Yasa ile değişik 3213 sayılı Yasanın 12/6 maddesi uygulandığında satış bedelinin 3 katı olarak 18.060,00-TL idari para cezası verilebileceği, 5326 sayılı Yasanın 5. maddesi ile 5237 sayılı Yasanın 7. maddesi uyarınca 5995 sayılı Yasa ile değişik 3213 sayılı Yasanın 12/6 maddesinin itiraz eden lehine olduğu 5326 sayılı Yasanın 28/9 maddesi uyarınca idari para cezasının miktarında değişiklik yapılarak başvurunun kabulüne karar verileceği ve yasa değişikliğinin itiraz eden lehine olduğu anlaşıldığından itirazın kabulü ile 11.6.2010 tarih 5741 sayılı idari yaptırım kararının 18.060,00-TL olarak değiştirilmesi gerektiği gerekçesiyle 5326 sayılı Yasanın 28/9 maddesi uyarınca itirazının kabulü ile lehe olduğu anlaşılan 5995 sayılı Yasa ile değişik 3213 sayılı Yasanın 12/6 maddesi uyarınca Balıkesir İl Özel İdaresi Mali Hizmetler Müdürlüğünün 11.6.2010 tarih 5741 sayılı idari yaptırım kararının 18.060,00-TL olarak değiştirilmesine karar vermiş, bu karar Asliye Ceza Mahkemesinin 26.7.2011 gün ve 2011/59 Değişik İş sayılı itirazın reddine ilişkin kararı ile kesinleşmiştir.

3) Davacı vekili bu defa; dava konusunun, ödeme emrinin iptali talebi olduğunu belirterek; ödeme emrine konu idari para cezasının 21.7.2010 tarih, 7404 sayılı olduğunu; Susurluk Sulh Ceza Mahkemesinin 2010/256 D.İş sayılı kararıyla itiraz edildiğini; dava halen derdest olduğunu; söz konusu idari para cezasının tebliğine ilişkin yazıda, Sulh Ceza Mahkemesine itiraz edilebileceği; aksi takdirde kesinleşerek 6183 Sayılı Yasa gereğince işlem yapılacağı bildirilmiş olmasına rağmen; kesinleşmeyen idari para cezasının cebren tahsili işleminin başlatılmasının yasaya aykırı olduğunu; ayrıca ödeme emrinde, İdari Para Cezasına dair bilgilerin(tarih ve sayı), Dava Açma Süresi ve Merciinin belirtilmediğini; şeklen de iptalinin gerektiğini ifade ederek, sonuç itibariyle Balıkesir İl Özel İdare Müdürlüğünün 21.7.2010 tarih, 7404 sayılı ve 30.100,00-TL miktarlı ödeme emrinin iptaline karar verilmesi istemiyle 12.8.2010 tarihinde idari yargı yerinde dava açmıştır.

Davalı İdare vekili, 7.10.2010 günlü birinci savunma dilekçesinde, görev ve derdestlik itirazında bulunmuştur.

BALIKESİR İDARE MAHKEMESİ: 9.2.2011 gün ve E: 2010/1188 sayı ile, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun 10. maddesi hükmüne yer verdikten sonra; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. Maddesinin (a) bendinde idari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı

iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davalarının, idari dava türleri arasında sayıldığı; 576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanun'un 5. Maddesinin (a) bendinde ise, Vergi Mahkemelerinin görevine giren davalarla ilk derece Danıştay' da çözümlenecek olanlar dışındaki iptal ve tam yargı davalarını çözümlemenin idare mahkemelerinin görevleri arasında sayıldığı; olayda, idari para cezasının tahsili amacıyla düzenlenen ödeme emrinin idarenin üstün kamu gücüne dayalı ve tek taraflı irade beyanı ile tesis edilmiş olduğu dikkate alındığında, söz konusu işlemin iptali istemiyle açılan davanın görüm ve çözümünde idari yargının görevli olduğu ve görev itirazının yerinde görülmediği gerekçesiyle; davalı idarenin görev itirazının reddine, davaya bakmakla Mahkemelerinin görevli olduğuna, kararın taraflara tebliğine, davalı idarenin kararın tebliğinden itibaren 15 gün içerisinde uyuşmazlık çıkarılmasını istemek üzere yetkili makama başvurmakta serbest bulunduğunun bildirilmesine, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesi'nin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 10. ve 12. maddeleri uyarınca kararın taraflara tebliğine karar vermiştir.

4) Davalı İdare vekili; Uyuşmazlık Mahkemesine Sunulmak üzere Balıkesir İdare Mahkemesi Başkanlığı'na verdiği 28.2.2011 tarihli dilekçe ile, İdareleri aleyhine açılan davada, davanın görev yönünden reddini talep ettiklerini, Mahkeme tarafından 9.2.2011 tarih ve E:2010/1188 sayılı kararıyla görevliliğe hükmettiğini; davacının talebi üzerine daha önce Balıkesir 1. Sulh Ceza Mahkemesinin 2010/256 D.İş sayılı dosyası ile dava konusuyla ilgili dava açıldığını ve itirazın reddine karar verilmiş olduğunu, kararın kesinleştiğini; Balıkesir İdare Mahkemesi ve Balıkesir 1. Sulh Ceza Mahkemesi tarafından verilen görevlilik kararları nedeni ile ortaya çıkan olumlu görev uyuşmazlığının giderilmesini talep etme zaruretinin hasıl olduğunu ifade ederek, sonuç itibariyle; ortaya çıkan görev uyuşmazlığın giderilmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine karar verilmesini talep etmiştir.

5) Balıkesir İdare Mahkemesi 13.4.2011 tarih ve E:2010/1188 sayılı yazı ekinde dosyayı Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'na göndermiş ise de; anılan Makamın 12.9.2011 tarih ve 2011/190459 sayılı yazısı ekinde dava dosyası Mahkememize gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE: Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Ahmet AKYALÇIN'ın Başkanlığında, Üyeler: Mustafa AYSAL, Eyüp Sabri BAYDAR, Sıddık YILDIZ, Nurdane TOPUZ, Sedat ÇELENLİOĞLU ve Ayhan AKARSU'nun katılımlarıyla yapılan 5.3.2012 günlü toplantısında; Raportör-Hakim Gülşen AKAR PEHLİVAN'ın 2247 sayılı Yasa'da öngörülen koşulları taşımayan başvurunun reddi gerektiği yolundaki raporu ve dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Mehmet BAYHAN ile Danıştay Savcısı Mehmet AKKAYA'nın başvurunun reddi gerektiğine ilişkin sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş Ve İşleyişi Hakkında Kanun'un "Olumlu görev uyuşmazlığı ve uygulanacak usul" başlıklı 17. maddesinde " Olumlu görev uyuşmazlığı; adli, idari ve askeri yargıya bağlı ayrı iki yargı merciine açılan ve tarafları, konusu ve sebebi aynı olan davalarda bu yargı mercilerinin her ikisinin kendilerini görevli sayan kararlar vermiş olmaları, görev kararlarına karşı itiraz yolunun açık olduğu ceza davalarında bu kararların kesinleşmiş bulunması durumunda meydana gelir.

(Değişik fıkra: 23/07/2008-5791 S.K./7mad) olumlu görev uyuşmazlığının giderilmesini isteyen taraflardan birinin, ceza davalarında ise ayrıca ilgili makamların, taraf sayısından iki fazla düzenleyeceği dilekçe ile başvurduğu yargı mercii;

a) Dilekçelerden birini ve varsa eklerini yazı ile diğer yargı merciine derhal iletir ve dava dosyasının kendisine gönderilmesini ister.

b) Diğer dilekçeler ve varsa eklerini, yedi gün içinde cevabını bildirmesi için karşı tarafa ve ilgili makamlara tebliğ eder. Tebligat yapılan taraf veya ilgili makam, süresi içinde bu yargı merciine cevabını bildirmezse, cevap vermekten vazgeçmiş sayılır.

c) Dilekçeyi, alınan cevapları ve varsa ekleri ile dava dosyalarını, Uyuşmazlık Mahkemesine gönderir ve görevli yargı merciinin belirlenmesini ister.

(Üçüncü fıkra Mülga: 21/01/1982 - 2592/9 md.)

(Ek fıkra: 23/07/2008-5791 S.K./7.mad) Bu takdirde her iki yargı mercii de, 18 inci maddede öngörüldüğü şekilde davanın görülmesini geri bırakır.." hükmüne yer verilmiştir.

Anılan maddeye göre, olumlu görev uyuşmazlığı, tarafları, sebebi ve konusu aynı olan davada, adli, idari ve askeri yargı mercilerinin aynı anda kendilerini görevli görmeleri ve davanın esasına bakmak istemeleri halinde doğmakta olup; taraflardan birinin istemde bulunması üzerine, Uyuşmazlık Mahkemesi'nce görevli yargı yeri belirlenmek suretiyle yargı mercilerinin birbirlerinin görev alanlarına müdahalelerinin önlenmesi sağlanmaktadır.

Ancak, Uyuşmazlık Mahkemesi'nce görev konusunun incelenebilmesi için, ilgililerin zamanında görev itirazında bulunmaları ve mahkemelerce görevlilik kararı verilmesi ya da görev itirazının zımnen reddedilerek işin esası ile ilgili usuli işlemlere geçilmesi üzerine derhal, uyuşmazlığın giderilmesi isteğiyle başvuruda bulunmaları; başka bir ifadeyle, davanın esası hakkında karar verilmemiş olması gerekmektedir.

Olayda, Balıkesir İdare Mahkemesi'nce, ödeme emrine ilişkin verilmiş bir görevlilik kararı bulunmasına karşılık, Susurluk Sulh Ceza Mahkemesi'nin para cezasına ilişkin kararı işin esası hakkında olup, ortada olumlu görev uyuşmazlığı doğuran farklı yargı mercilerince aynı konuda verilmiş göreve ilişkin iki ayrı karar bulunmamaktadır.

Belirtilen durum karşısında, 2247 sayılı Yasa'nın 17. maddesinde öngörülen yönteme uymayan başvurunun, aynı Yasa'nın 27. maddesinde yer alan "Uyuşmazlık Mahkemesi, uyuşmazlık çıkarmaya veya görev uyuşmazlıklarına ilişkin istemleri önce şekil ve süre açısından inceler; yöntemine uymayan ve süresi içinde ileri sürülmemiş istemleri reddeder." kuralı uyarınca reddi gerekmiştir.

S O N U Ç : 2247 sayılı Yasa'nın 17. maddesinde öngörülen koşulları taşımayan BAŞVURUNUN, aynı Yasanın 27. maddesi uyarınca REDDİNE, 5.3.2012 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.